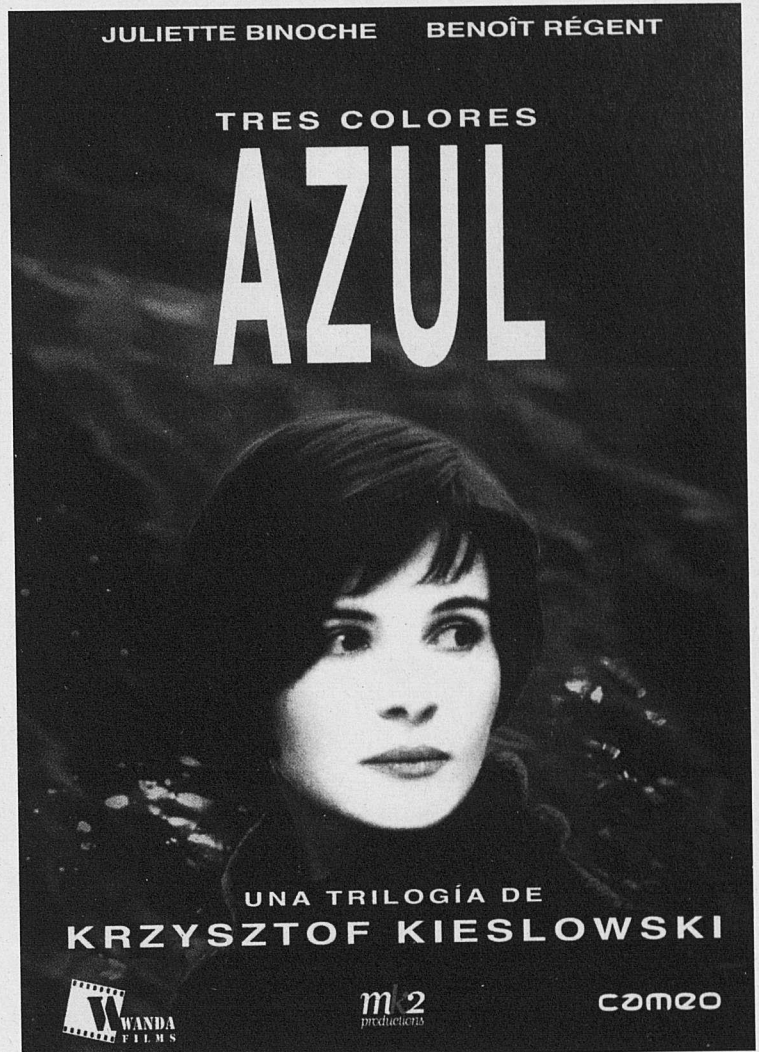
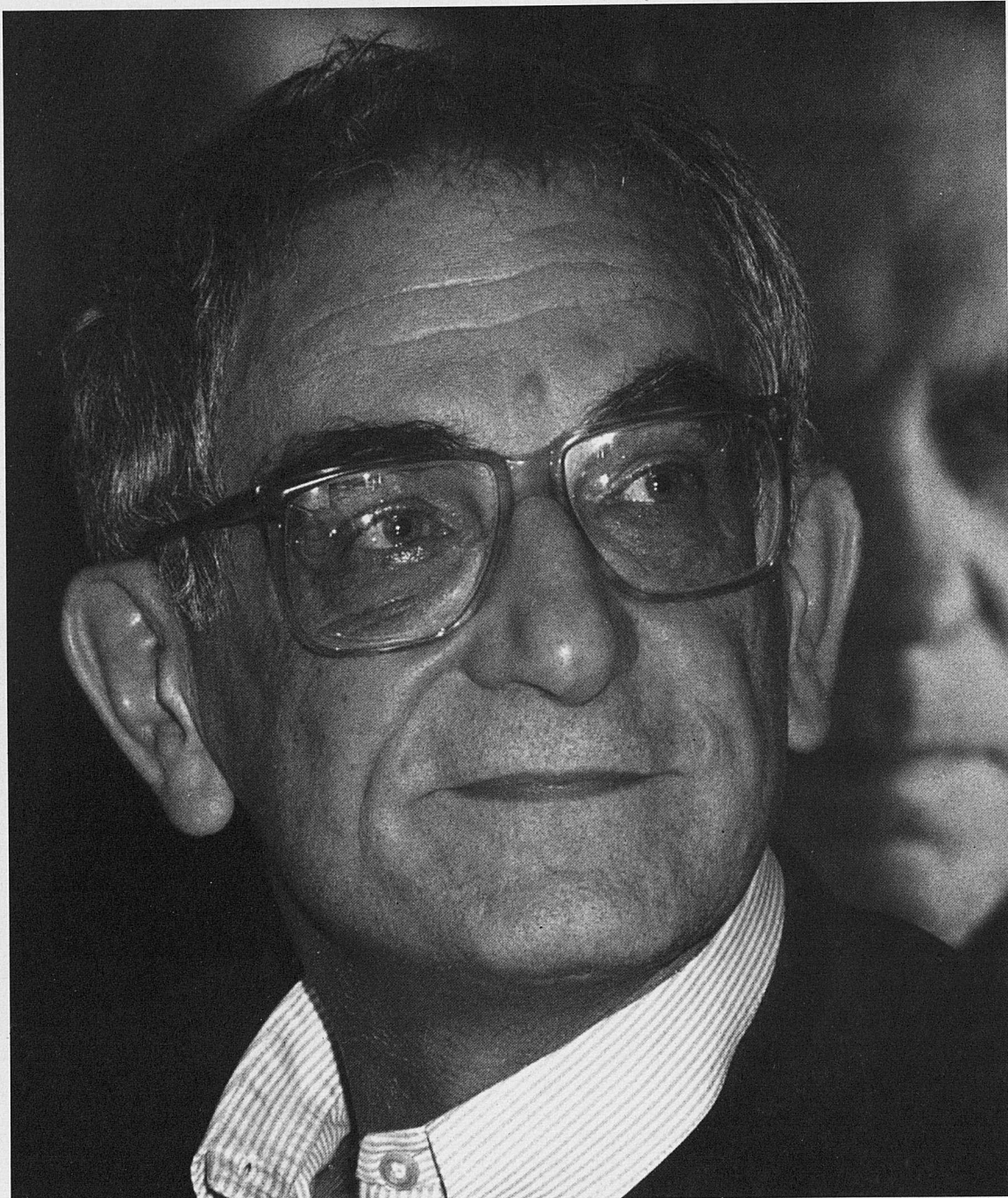

Pocs dies després d'haver enviat a *Temps Moderns* el meu anterior article, Sharon Stone, en el qual afirmava que encara mai no havia trobat cap obra mestra en el cinema postclàssic, vaig visionar *Azul* (1993) de Kieslowski. I, sincerament, si aquesta obra no ho és, poc li falta. L'únic emperò que si li pot posar és la seva manca d'humor; i això m'estranyà perquè a *Blanco* sí que n'hi ha, i molt. *Azul* és el primer film d'una trilogia anomenada *Tres Colores*. He d'anticipar que, de moment, tan sols he vist, a més de *Azul*, el segon, *Blanco* (1994); perquè encara no he pogut aglapir el tercer, *Rojo* (1994). *Azul* no té gaire semblances amb *Blanco*, i, per tant, no me veig gens ni mica condicionat per parlar d'aqueix primer sense haver vist *Rojo*. *Azul* és una pel·lícula fora d'allò comú, perquè és capaç de parlar de l'amor físic i del psíquic; de l'art i de la vida; de la vida i de la mort; de l'autoria artística particular i de la social; dels colors i dels sons; de les relacions humanes i de la seva mancança; del que es veu i del que, sense esser vist, s'intueix; i tot això sense crear antagonismes, sinó des d'una visió profundament integradora. Per aquesta raó, el seu significat major, el que queda en el rerefons de tota ella i, especialment, en el subconscient de l'espectador, és que tot és u. I que intentar separar qualsevol cosa és un esforç, a més d'inútil, totalment impossible; ja que sols una visió integradora ens pot evitar percebre la realitat parcel·lada i, per tant, errònia. Això és un significat que mai no hauria esperat en el cinema de Kieslowski, perquè partia amb el prejudici, recollit de l'escassa informació que dispòs sobre ell, que, com a cineasta, era catòlic militant. I aquests, com Rohmer, m'ofeguen amb la seva parcialitat. Però no és així; malgrat el seu catolicisme, com Hitchcock, és capaç, almenys en aquesta pel·lícula, de transcendir-ho i assolir una obra profundament totalitzadora.

La pel·lícula comença amb un accident de cotxe, en què hi moren el marit de Julie i la seva filla; i tracta de la recuperació psíquica de Julie. Després d'assabentar-se'n pel metge, que el seu marit i la seva filla havien morts, des del llit, en contempla, per televisió, l'enterrament dels dos, acompanyats per la música del marit, considerat el més gran compositor contemporani. Més tard, ja restablerta, una periodista li demana si era veritat que era ella la qui escrivia la música. Però això no quedarà aclarit, i en el fons, és un dels temes fonamentals de la pel·lícula. Perquè, pel carrer, un flautista vagabund toca la peça del seu marit... o d'ella, que havia deixat inacabada, i Julie, estranyada, li demana com l'ha coneguda; ell li respon que li agrada inventar la música que toca. És a dir, que no hi ha manera de saber qui és realment l'autor d'una obra; perquè, com diu un personatge, la música, l'art, és obra de tots. Julie, ja recuperada, de ma-

nera intermitent, va a la piscina per banyar el seu cos; però, més que un esport, més que un exercici físic, sembla un contacte amb l'aigua; aquesta mínima expressió, la més elemental, de la vida, i, pel seu caràcter essencial, la més purificadora. Un dels significats més estranys de l'obra, tenint en compte que Kieslowski és catòlic militant, és que la immoralitat pot esser moral, com també aquesta esser immoral; que això només és qüestió de temps i d'espai. Quan Julie descobreix que el seu marit havia tengut una amant que, sense ell saber-ho, quedà embarassada, sent un profund afecte per la futura mare; perquè es veu incapaç de separar entre ella i la teòrica competidora, entre la seva filla morta i el fill del seu marit que encara ha de néixer. *Azul* és una pel·lícula sobre la bondat, i no la d'una persona particular que la gaudeix sense saber d'on ve, sinó la que li dona saber que tot, tots, som u; perquè quan se parteix d'aquest fonament, se deixa de sentir la desunió, que és precisament la que crea el que anomenam maldat.

Formalment, el millor que té aquesta pel·lícula és que no se pot contar el que diu, perquè els moments més sublims, que són molts, i especialment els significats més profunds, es transmeten amb total puresa, mitjançant la imatge i el so. No hi ha retòrica, no hi ha discurs, tot és cinema. *Azul* és un film fascinant per l'enteniment i un plaer per a la vista i l'oïda. Un film que fa que des de la pornografia més vulgar fins el moment més sublim se vegin com un tot enriquidor i necessari. En el qual, la manca de qualsevol element, des del més baix fins el més alt, deixaria coix el tot, sense sentit; perquè deixaria d'ésser vida, aquesta vida tan complexa, que, gràcies a films com aquest, podem comprendre amb serenor, estimar sense entrebancs, i valo-

rar amb menys parcialitat. És, fonamentalment, un film sobre la vida; en el qual Julie, al començament, és incapaç de suïcidar-se, i al final dóna la casa a l'amant del seu marit perquè allà hi pugui criar el fill que està a punt d'entrar a la vida. Un film que, malgrat haver-lo vist quatre vegades en pocs dies, cada cop m'ha fascinat amb més força, m'ha donat més plaer. Fins al punt de poder dir, que, de tots els films del cinema post-clàssic, aquest és el que més greu me sabia haver-me perdut. I no solament perquè és el més complet i aconseguit, sinó perquè és l'únic que aporta, amb un llenguatge diferent, uns significats que van més enllà de l'extraordinari cinema clàssic. En temps de tanta sequera és un conhort gaudir d'una obra mestra. ■